

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne itd. šalje se naputnicom ili položenom poštom, štationice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, naka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, sa kojim se plaća postarivanja, ako se izvana naplaćuje. Reklamacija.

Cakovnog računa br. 247-249. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovice.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Iskazi svakog utorka i petka o podno. Netakani dopisi se ne vraćaju neopodizani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju. Predplata sa postarivanjem stoji 10 K u obće, na godinu 5 K za seljake, ili K 2-50, odu. K 2-50 na pol godinu. Irvan carovine više postarivanja. Plaća i utičaje se u Puli. Pojedini broj stoji 10 h., začitali 20 h., koli u Puli, toli irvan iste. Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. (Via Gluša br. 1), kamo neka se naslovljavu sva pisma i predplata.

Ljubljana — Trst.

Izborni pokret postaje i na našem jugu sve to živiji, čim većna se bližimo sudbonosnom 14. maju. U izbornom razvoju prošli smo prvu, tako rekuć najvažniju dobu t. j. dobu reklamacija i sada se bližimo brzim korakom posljednjoj t. j. samom izboru.

Od velike su zaista važnosti ovogodišnji izbori i možda odlučujući za daljnji razvoj Slavenstva u Austriji, napose nas južnih Slavena.

K tim izborom plovimo punim ja-drama, puni najljepših nada. Ali uz te nade kolika li se kriju ogorčenja! Sukobit će se dvije poglavite sile, dva posve protivna življa t. j. življaj slavenski sa nje-mackim. Svi ostali sukobi biti će manje naravi i niže vrijednosti. Čas je to zaista ozbiljan i sudbonosan po narode Austrije napose po nas, pak je od neizrecive važnosti samo pitanje kandidatura, pitanje osoba, kojim se ima povjeriti sudbini našu i onu države. Ovo je od nekoliko posljed-njih tečajja stožerna točka, oko koje se vrte sve naše misli i svi naši govori.

Bogu hvala naš narod u Istri pokaza-ao se je slozinim, jedinstvenim i svies-tnim velikog momenta. Svoju sudbinu po-vjerava muževom, kojim mu je prošlost jamstvom za njegovu bolju budućnost. Hrvati i Slovenci Istre biti će u državnom saboru zastupani po muževih, koji su proizašli iz priprostoga naroda našega, al koji ne skidaju kape niti prigrabljaju koljena nit pred najvećim mogućnikom, ako to nije u interesu naroda našega il ako se to ne slaže s njegovom čašću i probiti.

Zalibože ne uvažuje se tu okolnost dostatno svuda u našim susjednim il bratskim zemljama.

Stranački obziri i strastvena borba zaokupile tako silno svako mišljenje u tim zemljama, da se obično ne pita da li je

ona, kojemu kane povjeriti najvažniju dr-zavljansku čast i najveću odgovornost, za to dovoljno sposoban i dostatno priprav-ljen.

Nezeleći dirati u osobne sposobnosti ikojeg kandidata u spomenutim zemljama, dužnost nas sili, da iztaknemo osobito dvije kandidature i to onu u metropoli slovenskog naroda, u bijeloj i obnovljenoj Ljubljani, kandidaturu velezaslužnog nje-zinog načelnika g. Ivana Hribara i onu g. dra Otokara Rybata, jednoga od naj-vidjenijih i najmarljivijih prvaka među trščanskimi Slaveni.

Ove dvije kandidature slovenskih prv-aka Ljubljane i Trsta razveselili će po gotovo nesamo našu braću Slovence, već također sve iskrene i dobro misleće Sla-venne, jer će ta dvojica u državnom saboru spadati bez dvojbe među najodlučnije zas-tupnike u carevinskom vieću. Oduševlje-nje, kojim bijase kandidatura obojice pri-nhvaćena nesamo u Ljubljani, odnosno u Trstu, već također svuda, gdje slavenska riječ o izvanja, jamstvom nam je, da su izbornici jednoga i drugoga bili najstretnije ruke proglasivši te svoje odličnjake svojimi kandidati.

"Slovensko društvo" u Ljubljani imalo je 7. o. mj. u tamošnjem gradskom "Domi" sastanak izbornika narodno-napredne stranke, da se konačno na tom sastanku proglasi kandidata za glavni grad Kranjske.

Na sastanku predstavio se je zemaljski zastupnik i načelnik g. Ivan Hribar kao kandidat za carevinsko vieće. Njegova je kandidatura primljena burnim odobravan-jem. Iza govora predsjednika "Slovenskoga društva" govorio je načelnik Hribar, koji naglasuje, da se je na kandidaturu od-nužio usljed obće želje političkih sumislje-nika. Ne razvija programa, već veli, da je program on sam. Tko promotri njegov život, taj znađe, što želi i koji su mu ciljevi. Muž je rada i što je postao, postao

je. Iz vlastite snage. Još čati u sebi snage, i što je imade upotriebit će je za svoje izbornike i za slovenski narod. Strogo je narodan i napredan. Nastupat će uvijek kao odlučan Slovenac. Djelovat će, da se kao školstvo podržavi, naglasuje potrebu slo-venskih srednjih škola i slovenskoga sve-nučilišta. Borit će se za treću željezničku svezu sa Trstom, a neće zaboraviti ni prešna produljenja dolenske željeznice do Karlova. Izjavljuje, da će se — bude li izabran — priključiti klubu hrvatsko-slovenske svezu, i to za to, da pokuša ublažiti kod kuće stranačke sporove, a prema vani mora biti slovenska delega-cija slozna, jer će samo tako imponirati vladi. Ne bude li primljen u taj klub, priključit će se kakovom moćnom sla-venkom klubu. Njegov govor popraćen je burnim odobravanjem i njegova je kandi-datura gotovo jednoglasno prihvaćena. — Gosp. načelniku želim svaki uspjeh u izboru, da bude uzmagao djelovati za cio slovenski narod, kao što je do sada dje-lovao za maticu slovenskoga naroda, za milu svoju Ljubljanu

Slovinci grada Trsta i njegove oko-lice imali su dne 10. o. mj. izborni sa-restanak u prostorijah tamošnjeg »Sokola«, u ponosnom »Narodnom Domu«, da pro-glase kandidata za trščansku okolicu. Ve-lika dvorana bijase dubkom puna slaven-skog življa Trsta i njegove okolice.

U ime političkog društva »Edinost« otvorio je sastanak dr. Rybar razložišvi svrhu istoga i predložio je za predsjednika prof. Matka Mandića, predsjednika centralnoga izbornoga odbora za Trst i Istru. Prisutni su burno pozdravili prof. Mandića. Zahvalivši se na izkazanoj časti podijelio je predsjednik riječ dr. Rybaru, koji je najprije razložio važnost sadanjih izbora, prvih na temelju obćega prava glasa, a iza toga je spomenuo dužnost, koju će u bečkom parlamentu imati budući

zastupnik okolice. Prešavši na pitanje osobe kandidata i spomenuvši, da je čuo, kako se misli na njegovu osobu, iztaknuo je važne razloge, radi kojih bi od njega pružena žrtva bila prevelika, ali na koncu bi abstrahirao od osobnih momenata, jer mu je bio uvijek običaj pokoriti se pozivu naroda i svi znadu, da se nije nikada uklanjao vršenju narodne dužnosti. Ali da govore narodno-politički razlozi, da se izabere tko drugi zastupnikom okolice. (Burni prigovori u cijeloj dvorani i povici: Vi morate biti naš zastupnik, od toga ne ćemo odustati!) Ja sam, uzklitnuo je govornik, agitator i agitacija je moj ele-ment! Iskrenim riječima molio je iza toga da se odluče za kojega drugoga kandidata. (Ponovni burni pri-govori i sveobći povici: Morate se po-koriti!) Iza toga su govorili Grmek, dr. Josip Mandić, dr. Vilišan, Bogdanović, Kamušić, Negode i dr., koji su jedno-glasno tražili, da dr. Rybar primi kandi-daturu za carevinsko vieće. »Govorila je sva okolica i njezin glas skupio se u harmonični poziv na dr. Rybarca, da do-prinese i ovu žrtvu«. Prof. Mandić je naglasio, da ga je takova suglasnost narodne volje ganula do srca i uzradovala u dubini duše. Današnji govornici, nastavio je, naveli su po redu sve razloge, koji govore za kandidaturu dr. Rybarca. Ali nije naglasio jedan momenat, koji mu se čini vrlo važnim. Taj momenat je od velike važnosti za svu buduću slovensku politiku. Podavši sa nekoliko riječi drastičnu karakteristiku izbornoga pokreta u drugim pokrajima, naglasio je prof. Mandić, kako je potrebno da upravo Trščani pošalju u Beč izvježbanoga parlamentarca i odlučnoga narodnjaka. Govornik je dalje stavio topli poziv na dr. Rybarca, neka se prihvati kandidature. Burni aplaus popratio je ovaj govor. Iza toga je nastao muk, trenutak teške napetosti. Vidjelo se

Pisma od Proštine.

Proštinar, moja braćo mila, Sačuvajte vi poštena dila, Evo nam se približuju dani, Komu tužni komu radovani.

Brzo ćemo izbore imati, Od vas mora svaki dobro znati, Talijani će napastovati I još vami novce obitati.

Nedajte se, braćo, već slipti, Tuđi jaram ne mojmo nositi, Već budimo srca junačkoga, Sa slobodom dobjimo svakoga.

Viek nam braćo budi na pameti, Dok nam ono božje sunce svieti, Da od nećelce, koju smo imali, Hvala Bogu živi smo ostali.

Doslo j' lito devetsto i sedmo, Za nas, mislim, da će biti sveto, Da ćemo se jednom probuditi I na noge svoje osoviti.

Na noge se mladi Proštinar, Neće dušman nahuditi nami, Branit će nas Marija Divica, Koja no je naša pomoćnica.

Složno braćo anda zapivajte, Jedan z drugim kojgod bolje znate, Dugo od nas mrski Talijani, Našoj kući gosti ne pozvani.

Imali smo dosta srebra i zlata, Dok nam niste kucali na vrata, Ali prije neg nas dušman svlada, Odpast će mu i oči i brada.

Dakle, braćo, budimo junaci, Puno bolji neg naši predjaci, Da za dom svoj u najcrnjoj noći, Spremni budmo i u vatra poći.

Proštinare, moj brate mileni, Nerodjeni kano i rođjeni, Nedaj se više, budi svoj u svome, Hrvat na ognjštu hrvatskome.

Na četrnaest od miseca dana, Svihnja braćo hrvatski prozvana, U Krnici izbori će biti, Ne mojte se braćo prestrašiti.

Podigni se o junački sine, S Pavićini Bulić Mihovile, Rodu svomu viek si vjeran bio, Svog jezika nisi zatajlo.

Ti uzdigni svoje Pavićince, Kano soko svoje sokolce,

Uranite prije zore rane, Ter dojdite kroz Vareske Male.

Ustani se o Ciliga Ante, Z Segotići, zlatni diamante, Ti podigni Segotiče selo, Da idemo skupa svi veselo.

Ustaj gori Segota Antune, Ne boj mi se, neka dušman kune, Ti pozovi selo si Joviće Da idemo skupa do Krnice.

Ti sakupi sokolove sive, Iz Peruski dični barba Ive, Ti podigni svoje Peruskaše, Peruskaše sve uzdanje naše.

Na noge se o Rebula Ante, Od nas svaki dobro znade za te, Ti podigni velike Vareske, Neka dušman ima muko teške.

Mulvoranci, Cvaki i Cokuni, Skupite se svojoj virnoj slugi, Svojoj slugi Anti forestali, Koji vodi uvijek na put pravi.

S njime zajno, kano brati virni, Svi vi braćo, skupite se k fundi, Poli funde svi ćemo se stati, Za junačko zdravije popitati.

Tu će biti velika veselja, To je braćo moja davna želja, Pojti ćemo skupa u Krnicu, U Krnicu našu protivnicu.

A ja moram dovršiti sada, Proštinar, moja braćo draga, As bi pisma odveć duga bila, A mene bi ruka zabollila.

Da si zdravo moj štioće dragi, Na pomoći bio Bog ti blagi, Nu mi hrabar i junačan budi, Slava nek ti napunjujo grudi.

A ti Bože poživi babajke, I sve naše proštinarske majke, Da bi hrabre uzgajale sine, Diku, ponos, svoje domovine.

Pozdravljam te o Proštino mala, Sroču tibi Majka Božja dala, A i tvoji varoši i sela, Neka budu uvik mi vesela.

Svi ostajte veseli i zdravi, Srdačni vam svima pozdrav pravi, Dospivajuć lipo vas pozdravljam, Ime moje od mila ostavljam.

Varesko Antun.

na dr. Rybaršu, kakav nutarnji boj bija sam sobom. Kad se je posljednji put dignuo dr. Rybarš, da dade svoju odlučnu izjavu, podiglo se oduševljenje do vrhuna, a kad je rekao: „Pokoravam se“, nastao je prizor, koji se ne da lako opisati. Izjava dr. Rybarša, primljena je s najvećim oduševljenjem, pješkanjem i prisutni su u znak zahvalnosti dolazili jedan za drugim dn dr. Rybaršu stieniu desnicu. Kad je on spomenuo nešto o programu, klicali su svi prisutni: Ne treba, Vi ste naš program! Time je dr. Ribarž proglašen službeno kandidatom za kršćansku okolicu.

Cestitamo srdačno našoj braći u Trstu i u Ljubljani na toli sretnom izboru svojih kandidata, koji će biti na čas i ures slovenskomu narodu u austrijskoj prijestolnici.

Izborni pokret.

Dne 21. imali su Vodnjanski Talijani izborni sastanak, na kojem su skoro svi govornici jadikovali radi nesloge u svojih redovih i zbog jedinstva ostalih stranaka. Dr. Bembo pošao je dapače tako daleko, da je otvoreno rekao, da su Slaveni ne samo jedinstveni i složni, da ne poznaju drugu nego svoju narodnost već su dapače njihovi svećenici prije Slaveni a kasnije tekar svećenici, dočim nema svega toga kod talijanskih svećenika (?)

Kolovodja kršćansko-socijalne stranke da je neki don Mohorović, koji ne samo da je svećenik već dapače i Slaven. Na sastanku proglašen je kandidatom dr. Bartoli, koji da će doći dne 9. maja na drugi sastanak, na kojem će razviti svoj program.

Dne 19. obdržavan je talijanski sastanak u Labinu; sudjelovao je socijalisti; predsjedao je dr. Scampicchio. O novom izbornom zakonu govorio je načelnik Milevoj, koji je gorko požalio što su talijanski gradovi i tržista: Pazin, Buzet, Tinjan, Sv. Nedilja, Hum, Roč, Draguč i Pićan bačeni među seoske izbornike.

Vidi, vidi g. načelnika kako je on jednim potezom pera potajljivo sve spomenute gradiće, tržista i sela! Što će mu na to kazati nekadanji veliki Hrvat Vence, obćinski načelnik u Tinjanu?!

Prisutni socijalisti izjavise, da će glasovati za socijalistu al da ostanu i nadalje pripadnici talijanske narodnosti. Što će na to oni naši čuci, koji vode za nos talijanski socijalisti kano i Bošnjak medveda?!

Javni sastanci obdržavat će se dne 28. t. mj. prije podne u Roči (Narodni Dom), Dolenjoj Vasi, Pazinskom Polju kod crkve sv. Ivana i Pavla, a za podne u Boljuni kod g. Jakova Buretića i u Ceru na Zminjšćini. Preporučamo prijateljema da obavieste odnosno pučanstvo u okolici.

Poslanica presvj. biskupa dr. Mahniča izdana na dan Uzkrsa 1907.

Kreki biskup presvj. g. dr. Mahnič izdao je za Uzkrsa t. g. obširnu poslanicu, koju radi pomnikanja prostora ne možemo u celosti objelodaniti, te smo prisiljeni, da se ograničimo samo na važnije točke i misli iste.

U uvodu tumači poslanica, kako je Bog stvorio čovjeka i dao mu družinu i time postavio temelj ljudskoj zajednici, koji je najjednostavniji oblik: obitelji. Više obitelji sačinjava obćinu a više obćina skupa sačinjava najvažniju i najobširniju zajednicu, t. j.: crkvu i državu, koje postoje jedna uz drugu. Država može cvitati i razvijati se ako njome vladaju mudri i pametni vladari; radi toga moli i svećenik kod mise za carn i kralja, da bi isti savjestno vršio naložene mu dužnosti. Nu kraljevi ne mogu vladati državom sami, već su podileli vlast sa svojim pukom, drugim riječima, oni su stvorili zakonodavna tijela, u koja šalje narod svoje po-

najbolje muzeve (zastupnike), koji tamo viećaju o svim važnijim poslovima države, crkve i pojedinca, te podastiru svoje zaključke i želje u formi zakona kralju na potvrdu. Te muzeve pako bira narod kod takozvanih državnih izbora.

Posto su pak poslovi, koje rješavaju ti zastupnici naroda od velike važnosti, pošto se u tim zakonodavnim tijelima rješavaju pitanja, koja se na nanašaju samo na vremenita dobra države, obćine i pojedinaca, već također i predmete, koji se odnose na našu dušu, naš vječni spas, poduku kršćanskog nauka u školama, krštenje i vjeru djece, crkvena dobra i t. d., i pošto su se u najnovije doba pojavili neprijatelji crkve, koji bi htjeli porušiti temelje crkvenih uredaba, napose pak podkopati stozerne temelje kršćanske zemlje i ukiniti kršćanski nauk u školama, to je dužnost svih kršćana izbornika, da pošalju u to zakonodavno tijelo, napose pak u carevinsko vijeće, samo takve muzeve, koji će poštivati vjeru naših pradjedova i koji neće podkopavati temeljne crkvene ustanove.

Zatim navadja poslanica, kako je bilo uvedeno obćenito, jednako izbornu pravo, koje smiju vršiti svi državljani bez obzira na bogatstvo, staz i položaj, samo ako su navršili 24. godinu, te pozivlje sve vjernike, da u velikom broju polete na birališta i tamo izaberu poštene i pravde zastupnike.

Poslanica upozoruje zatim izbornike na crkvene odnose u Francozkoj, gdje se crkve zatvaraju, služba Božja zabranjuje, biskupe tjeraju iz crkava i stanova, gdje se prodavaju crkvena dobra, ukida kršćanski nauk u školama i t. d. i ustanovljuje, da se je i u nas pojavilo više takvih neprijatelja crkve, koji bi htjeli pokopati temelje katoličke crkve. *Kaži toga valja, da svaki izbornik vrši svoje najviše i najvažnije političko pravo izbora; to je jedno od onih prava, koja nalazu čovjeku i dušnost, da to pravo vrši, da se njime služi.* — Birati prave zastupnike u carevinsko vijeće jest dandanas najsvetija dužnost svakog kršćanina. Kod toga valja se držati — nastavlja poslanica — slijedećih pravila:

1. Birati valja u parlament samo takve muzeve, koji su pravi kršćani, koji kršćanski žive i misle, a tko pak kršćanski čuti i misli, toga se prepoznaje po njegovom rađu.

2. Birati valja u parlament muzeve, koji su pravi rodoljubi.

3. Birati valja konačno muzeve, koji su pravde, t. j. takove, koji priznavaju svakomu narodu sva ona prava, što ga ldu po naravnim i kršćanskom zakonu. Svakomu narodu valja naime priznavati zakonom zajamčeno mu pravo; vlada mora sa svima nepristrano postupati i manje narode štiti i braniti od svake nepravde i tlačenja sa strane velikih i moćnijih narodu. Osim toga izliče se napose u najnovije doba posvuda načelo jednakosti svih bez razlike i radi toga moraju i naši zastupnici priznavati i provadjati to načelo.

4. Zastupnici moraju biti kršćanski demokrati, t. j. takovi, koji se u istinu žrtvuju za svoj narod; oni moraju raditi na tome, da se naš narod riješi kojekakvih lihvara i pijavica, izsisavanja i izkorišćavanja sa strane bogataša.

Tukva svojstva valja da imadu ne samo zastupnici u carevinskom vijeću, nego i oni, koje se bira u zemaljski sabor i u obćinska zastupstva. — Bistupija kreka jest — nastavlja poslanica — jedna od najčistih katoličkih biskupija, u kojoj nema ni protestanata, ni židova, ni drugih inovjeraca, radi česa bi bila sramota kad bi našim obćinama u toj biskupiji upravljali kojekakvi slobodni zidari ili framašuni, židovi i bezvjerici.

Presvj. g. biskup Mahnič govori u navedenoj poslanici doduše samo svomu svećenstvu i svojim vjernicima, nu mi smo duboko osvjedočeni, da će njegove misli i njegove nazora prihvatiti objerucke i rado

podpisati čitavo svećenstvo i sav naš narod hrvatskog i slovenskog jezika naše Istre. On bo govori kao pravi pastir iz duše i srca svemu našemuku na kvarnerskih otocih i na Istarskom kopnu.

Čitajući njegovu poslanicu i promišljajući o njoj, činilo nam se, da nam je ustao iz hladnoga groba veliki naš biskup Juraj, pak da je progovorio na usta vridnoga i čičnoga si nasljednika biskupa Antuna svomu milomu narodu Istre.

Evala Ti preavietli biskupe Antune! Ispunite se Tvoje plemenite i uzvišene, kršćanske i rodoljubne želje i težnje!

Mali razgovori o izborih zastupnika za Beč.

Jože: Čuj Marko! Ti ki sve znaš i razumeš, povej mi malo da je to s temi novemi izbori za Beč?

Marko: E, dragi moj, to ti je duga storija. Na bim ti ja to mogal danas dopovedet.

Jože: Povedi koliko moreš, a drugo ćeš jutra ali ki drugi dan.

Marko: Benj, neka ti bude. Otkuda ćeš da počnem.

Jože: Najbolje će bit, da počneš od kraja. A govori onako i više na tanko, zač moja glava je malo tvrdahna. Najprvo mi povej: po ča gredu ti naši zastupnici va Beč?

Marko: To biš već moral znat. Zastupnici gredu va Beč, da stvaraju zakoni, keš se mi svi moramo držat. Već po tem vidiš, kako se mora gledat, kega će se tamo poslat, zač ča su hujl zastupniki, to će bit hujl i zakoni, a ča su hujl zakoni, to je huje i nam drugem, ki moramo plaćat stibri i svoju deau davat va vojsku.

Jože: A mor je tako!

Marko: Bilo je vreme, kada su samo najveća gospoda mogla zibrat zastupnike va parlament. Nego hvala Bogu i dobrem ljudem, gospodi su krcila već malo spala, a nam su malo ponarasila. Danas moremo i mi siromašniji ljudi zibrat zastupniki va Beč. Sada more zastupnika va Beč birat svaka muška glava, ka more dokazat, da je navršila 24 leta.

Jože: Vidi zlodeja, va našoj kuće smo onputa tri ki moremo zibrat zastupnika: ja i moja dva sina, zač su hvala Bogu obadva pasala 24 leta. Ma ča i Talijani z Italije imaju va tem istu pravicu kako i mi?

Marko: Ne oni. Ni oni ni nijedan ki ni dobil suditanou od našega kraljevstva. A nesme zibrat ni on ki barem leto dan ne pribiva va nekoj ter nekoj obćine, a ni on ki je bil odsudjen od suda za veli kriminal i za prevaru makar mala, i tako zgubil pravicu da izabire, barem dokle nepasaju neka leta odkad je prestal kundanju.

Jože: A kako se pak zna ki ima tu pravicu i ki ju nima?

Marko: Svaki glavlar obćine trebe da napise sva imena oneh, ki imaju tu pravicu.

Jože: Ma ako glavlar kega god. spusti vanku od listi?

Marko: Listi su četnajst dan bile već postavljene na takovo mesto va obćine, da ih svaki more poč pogledat. Ki ne najde nutra svojga imena, je imat to ustmeno ale pismeno javit glavlaru, a on je to imal javit kapitanatu, ki ima razvidet sve i odlučit, da čovek dobije pravicu glasla.

Jože: Ma ako je ki va liste zapisan a nima pravicu da zibira?

Marko: I zato je bilo trebe poč glavlaru i protestirat protiv onemu glaslu.

Jože: Ki ima zadnju besedu puli tega?

Marko: Guveran va Trste. Najviše trebe gledat nato, da se na vreme reklamira. Ako se zakasni, izgubljen je trud i glas. Sada bi ti bilo već kasno mačait; ma kade su na komuneh naši ljudi, onde neće bit velike pokvare, al na talijanskoh.

Jože: Dobro. A kad je to sve pripravno, kada su liste popravljene i kada je određeno ki ima glasovat a ki nima, ča trebe još da se učini?

Marko: Kad su liste uredjene, kapitanat mora svakomu biraču dat kartu, ka se zove legitimacija. Va toj legitimaciji mora bit napisan broj, pod koji si va liste, mesto, dan i ura početa izbora, a mora bit napisana i ura kad će se izbor svršit.

Jože: A ki će pak mane dat tu legitimaciju?

Marko: Zručit će ti ju obćina i to nutar va kuće. Ako ju nebiš dobil jedan ale dva dni prije izbora, najbolje bi, da ju greš sam zet.

Jože: Ma ako ju zgubim?

Marko: Hodi na oblast i tili neka ti daju drugu. Po zakone oni ti ju moraju dat. A isto tako ćeš dobit i glasovnicu, a ako i nju izgubiš, dobit ćeš drugu, ako pitaš. Ale ako ćeš imat manje posla, najbolje ćeš učiniti, da dobro čuvaš i legitimaciju i glasovnicu, obe hartice, ke ti va to ime pridu.

Jože: Ale kako ču ja znat, kamo mi je poč glasovat i kada?

Marko: Ma sam ti već rekla, da će ti to bit napisano va legitimaciji.

Jože: Oprosti — sam pozabih. Recimo: ja već znam dan, uru i mesto, kamo imam poč — ma još mi nisi rekla — pred kega će se morat prezentat?

Marko: Pred komisijon.

Jože: A kega posla ima ta komisijon?

Marko: Komisijon odlučuje, kega se ima pustit glasovat a kega ne. Ti znaš, da naši Talijani gledaju na svo načelne, kako bi dobili više glas. Pulj njih glasuje već pulj ljudi, ki nimaju nikakovu pravicu zato, a više pulj seje dogodio, da su za njih i mrtvi glasovali. Prava komisijon mora gledat, da se takove nepodobščine ne dogadaju. Komisijon mora da odbije svaki glas, ki ne valja.

Jože: E, ale ako je ta komisijon talijanska, zlo ti ga nam i našim ljudem, Marko.

Marko: Ne boj se, bit će tamo već kumiser od kapitanata, ki mora gledat na reč, mir i zakon.

Jože: Ma ako je i kumisar Talijan?

Marko: Nač će se već ki će i njemu dopuštit, ne boj se. Prošla su vremena, kad se po nam samo gazilo i mastilo. Danas se čuje i naš glas.

Jože: A će me pak pustit nutar, kade se bude glasovalo?

Marko: Još bi se to otelo, da te ne puste.

Jože: Ma pulj nas va Istre se dogadaju svakakove stvari. Ki će mane osigurat, da ja ne ču bit nutre prevaren?

Marko: Ne ćeš bit prevaren, zač te naši ljudi imet: svagdere po dva tri čoveka, ki se va te stvari dobro razumeju i ki te pazit, da se našem ne dogodi nikakova nepravica. A trebe da znaš još i to da se ne će smet nijednoga strahovat, kako da zibira — ni va mesto kade se bude glasovalo ni blizu tega mesta.

Jože: A kako ćemo pak to glasovati?

Marko: Korpo de dva, ma si trdi! Ja sam ti već rekla, da ćeš od oblasti dobit glasovnicu i na glasovnice će se napisat ime zastupnika. Glasovnicu ćeš lepo svit i dat ču ju predsedniku komisijona, ki će ju onako svijenu hitit va posebnu zetu napravljenu žaru. Ne pozabi zet sobom i legitimaciju, zač prez nje ti ne će glas niš valjat. I na ovo pazi: Ako je vreme blizu, kad se ima svršit izbor, ne drži se dugo od lokala, kade se glasuje već gledaj, da mu budeš blizu, a još će najbolje biti, ako si nutre, zač kada se jedanputa vrata zaprv, — ki je nutre, nutro je.

Jože: Benj, to je bilo i do sada tako. A kako će se oglasit ki bude izabran?

Marko: To će se obaviti ovako: Recimo, našega zastupnika Spindića te birat naši ljudi va Kastavščine, na Voloskem Lepince, Lovrane, Moščanah va svih obćinah otoka Cresu i Krka i va Velem Lošnjeh. Sve će te obćine va

vremena kada svrši izbor telegrafat na kapitanat Voloski, koliko je dobio glasi na Spincić, pak će se svi ti glasi skupa zbrojiti i tu će se videti koliko će tisuć glasi dobiti na Spincić više od Kalabreza. Tako će ti bit va Pazine i Bozešćine, i va Pule i druguda kada te naši kremenjaci birat našega duhtora Laginju, a tako i va Podgrade i va Koparščine, kada te birat našega profesora Mandića.

Jože: A koliko glasi mora dobiti svaki zastupnik, ki će bit izabran?

Marko: Više od polovice od svih glasi, ki su se predali. Barem jedan glas preko od polovice svih glasi.

Jože: Ma recimo da je glasi svih skupa dve tisuće. Va jih dobijem devet sto, ti Marko šest sto a svoje Zvane 500. Ki će od nas trih bit zastupnik?

Marko: Ni jedan. Nego će se morat obaviti još jedan izbor, ki se zove uzi izbor, i to mej onemi dvemi ki su prvi put dobili najviše glasi, a to himo bili ja i ti.

Jože: A sused Zvane?

Marko: Na čigovu bi on i njegovih stran prevagnuli, ona stran bi dobila. Uzi izbor mogal bi se obaviti va Pulščine, va Poreščine i va Bujsćine. Va onih mesteh bi naši ljudi mogli dat Taljanom velega posla, zato ne bi smel nijedan pofaliti na dan izbora.

Jože: Da' te još neč pitan. Koliko će bit svih teh zastupnika va Beča?

Marko: Sveh zastupniki skupa bit će 516 i to ako zbrojiti skupa sve Nemce, Taljane i Romanjole, bit će ih 267 a svih Slaveni 259.

Jože: Dunke našeh će po tem bit više, pak će i naša neč vajat.

Marko: Zato ne smemo spat ni mlrovat, nego delat i borit se da naši ljudi pošalju va Beč koliko više kremenjaki, ki će ih braniti. Jože, ne fali na četirnajst maja.

Jože: Ne boj se, bit će na mesto ja i moja dva sina. A sada hvala ti i Bog s tobom! Dunke na četirnajst maja.

Marko: Ja, ako Bog da, uprav na četirnajst maja. Neka ti se ne spi ono jutro i nepozabi obe one kartice zet sobom, to je legitimacijon i glasovnicu, koj deju i škeda.

Jože: Ja, ja, ako Bog da. Bit će kot jedan blagdan. Čemo se pokupit selo do sela, pak ala kamo nas zovu.

Marko: Tako je Jože moj! I za on dan valja pozabiti sve čakule, da kada i kada imamo sused sa susedom. On dan smo svi jedno za naše predloženičke. Jezero prazi keh kresi će bit on večer, kad bude pukal glas, da smo mi predobili.

Jože: Sada razumen ti posli. Treba da balanča pretegne na našu stran. Zato treba, da nijedan nepofalimo, zač: koliko muškeh glav, toliko glasi.

Marko: Tako je, Jožina moj! Bog i nepozabi četirnajst maja. — Bog!

Politički pregled.

U Puli, dne 25. aprila 1907.

Austro-Ugarska

Njegovo Veličanstvo primio je česki narod u svojoj prijestolnici u zlatnom Pragu, vrlo srdačno i oduševljeno.

Iz Praga javljaju, do se Nj. Veličanstvu, kako je samo ponovno izjavilo, u Pragu vrlo svidja te se ujedil toga u dvorskim krugovima misli, da bi se boravak vladarev u Pragu mogao produžiti.

Ministar-predsjednik barun Beck nastavio je u Pragu konferencije s raznim političkim ličnostima.

Ministar izvanjskih posala barun Aehrenthal počel je 30. aprila u Berlin, gdje će ga car Vilim I. maja primiti u audienciju. Ovaj je put u savezu sa programom haunke mirovine konferencije, a naročito s pitanjem o razoružanju.

Tršćanski Talijani priskočili su dalmatinskim Taljanima u pomoć i postavili zadarskog načelnika dra. Zilijota, kao kandidata za

treći tršćanski kotar. Ujedil toga pozurili su se svi Talijani iz Dalmacije, da se u ime Taljana Dalmacije zahvale Trstu na ovom „najdostojnijem odgovoru na progovista dalmatinskih Taljana“.

Ovaj par boravi u Trstu ministar trgovine dr. Forst, da pregleda razna velika poduzeća, koja spadaju u njegov djelokrug. Odatle će poći u Pulu i Dalmaciju.

Iz Zagreba javljaju, da se je dne 19. o. mj. prije i poslije podne do 9 u večer obdržavala sjednica eka. odbora hrvatsko-srpske koalicije, kojoj su prisustvovali svi članovi zem. vlade. Na sjednici raspravljali su se aktualna politička pitanja, koja su izbila u odnosaju prema Ugarskoj. Prema izjavi ministra predsjednika Wekerlea izjavila se ugarska vlada spremnom, da čitavi kompleksa diferencija odnosno sva neriješena pitanja u sporazumu s hrvatskom vladom i s hrvat. delegatima nastoji prvesti povoljnom rješenju.

Crna Gora.

Pisu novinama sa Cetinja, da je crnogorska vlada podnijela ostavku i da je knez ostavku primio. Vlada je podnijela ostavku zbog toga, što je izlazkom iz skupštine onih poslanika, koji se računaju u opoziciju, onemogućen rad u skupštini. Opozicioni poslanici dakle onemogućili su skupštinski rad svojim izlazkom iz skupštine i nedolaženjem u nju, a ne obstrukcijom.

Srbija.

Iz Biograda javljaju, da je usljed čestih i velikih kiša skoro polovica Srbije poplavljena. Mnogo sela nalazi se pod vodom, šteta je ogromna. Također jedan dio Biograda nalazi se pod vodom.

Rusija.

U Petrogradu se drži, da će biti imenovan nasljednikom predsjednika državnog vijeća Fricha državni tajnik Golubov. Ostali su kandidati odveć stari, dok su bivši ministar-predsjednik Gorevkin i Kolomsin u nemilosti.

Italija i Englezka.

Dne 22. o. mj. sastala se u Gaeti u velikoj talijanskoj ratnoj luci, talijanski kralj Viktor Emanuel i englezki kralj Eduard. Javno mnjenje u Njemačkoj prati ovaj vladarski sastanak s malim simpatijama, jer se putovanjima engleskog kralja, koja su u zadnje vrijeme učestala, pripisuju političke svrhe, naročito naperene proti Njemačkoj. Medjutim se s druge strane javlja, da sastanak vladara u Gaeti čin je čiste udvornosti izmedju obje vladarske kuće.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Izborni sastanek. Upozorujemo sve naše, na ovo: u subotu 27. aprila o. g. u 8 s. na večer, biti će u dvorani Narodnog Doma velika izborna skupština. Pozivlju je svi naši, da mnogobrojno pohrle na ovu skupštinu, koja neka bude još veći iskaz štovanja i časti našem kandidatu veleuč. g. dru Matko Laginji, a na strah i trepet našim neprijateljima. — Na ovoj skupštini govorit će i naš kandidat veleuč. g. dr. Matko Laginja.

U nedjelju u 10 sati prije podne biti će velika izborna skupština u *Linjaniu*, kamo se pozivlju svi pravi narodnjaci i prijatelji našega naroda. Poslje podne istoga dana a u 3 sata, obdržavat će se druga velika izborna skupština u *Medušinu*. Na jednoj i drugoj skupštini biti će i naš kandidat veleuč. g. dr. Matko Laginja, koji će progovoriti narodu.

Upozorujemo na ove sastanke sve naše iz Pule i okolice, da se nadjemo mnogobrojni na okupu, te pokazemo Taljanima, kao prošle nedjelje u Banjolama, da smo mi gospodari u našoj kući i doviknemo tim kevopljama našega roda: Tri dana daleko od nas!

Ministar trgovine u Puli. Danas je došao u naš grad ministar trgovine dr. Forst, na inspeksijskom putovanju po našim lužnim krajevima. Iz Pule pohoditi će ministar i Meulin radi namisljene gradnje trgovačke luke, koja bi zamjenila puljsku. Odatle prosledit će put za Dalmaciju.

Lošinjski kotar.

Obćinski izbori u Malom Lošnju. Dne 24. i 25. o. mj. izvršili su se obćinski izbori u Malom Lošnju za III. tjelo a sljedećih dana za II. i I. tjelo. Talijanska lista kandidata izpuštila je poave lošinjске Hrvate premda imadu oni ogroman broj svojih obćinara baš u ovom (III.) tjelo.

Nu ovaj put su izpuštili iz svoje liste i dosadašnje svoje prijatelje i pristase, c. k. činovnike, jer da im oni nisu dosta pouzdani i da nisu do sada s njima u svakom pitanju složno glasovali.

Lošinjški poprdili tuže se na predsjednika lječilistnog odbora g. dra Vetha, koji da upliva na ribare i vlasnike ladjica neka ne glasuju s njihovom strankom. G. dr. Veth je Niemač i nemože da trubi u irendentski rog, pak ga radi toga lošinjški poprdili bezobrazno ruže i napadaju.

Voloski kotar:

Glavna skupština mužke podružnice „Družbe sv. Cirila i Metoda u Rukavcu, obdržavati će se u nedjelju dne 28. aprila na 4 sata popodne u prostorijah „Hrvatske Obitavice“ u Miholićih sa obćinim dnevnim redom.

Milodari u narodno svrhe. Da počaste uspomenu svog nezaboravnog kuće gospodara g. Mata Kundića darovala je njegova rodoljubna obitelj: Družbi sv. Cirila i Metoda u Istri 100 K, „Bratovštini hrvatskih ljudi u Istri 100 K, siromasima kapelanije Rukavac 100 K, volosko-opatijском „Sokolu“ 50 K, pjevačkom društvu „Lovor“ u Opatiji 50 K, veteranskom društvu 50 K, hrvatskom vatrogasnom društvu u Opatiji 50 K i njemačkom vatrogasnom društvu 50 K. Nadalje darovao: gg. prof. Vjek. Spincić, dr. Gjuro Červar i Viktor Tomičić svaki za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri po K 10 i za hrv. djaksko pripomoćno društvo u Pazinu svaki po K 10. Na predlog g. Mata Stipančića sakupilo se u proslavu uspomena blagopokojnog Mata Kundića iz Frantičić i gostioni g. V. Kinkela u Dolj. Rukavcu K 251, od kojih je bio izručen družbi sv. Cirila i Metoda u Istri iznos od 110 K, hrv. djakskom pripomoćnom društvu u Pazinu 110 K a Bratovštini hrv. ljudi u Kastvu 31 K.

Razne primorske viesti.

Kakva je to komedija! Prosloga mjeseca raztrubili sa talijanski listovi naših zemalja na sve četiri strane svieta, da je dao ostavku ili položio čast zemaljskog kapetana za Istru sladko-gorki Rizzi. Korak taj g. Rizzi-a tumačili su ti listovi kao odmazdu carskoj vladi, koja neće da sažove zemaljski sabor, da tobož zadovolji saborskoj manjini t. j. hrvatskim i slovenskim zastupnikom. Držali su naime, da će g. Rizzi carsku vladu spraviti u najveću nepriliku svojom ostavkom i da će ta biti prisiljena udovoljiti njihovim željicama.

Javljajuć vjest o odstupu zemaljskog kapetana držali smo ju istinitom i neopovratnom, kao što nam ju predstavise protivnički listovi. Tako se je i u izvanjskom novinstvu tumačilo odluku g. Rizzia, koga smatraju vani više nego li u pokrajini, mužem trieznim i obzlijnim.

Medjutim reč bit, da se je tom ostavkom htjelo odigrati jednu od onih komedija, kakve smo vični često gledati u redovih naših narodnih protivnika u Istri. U tršćanskom „Il Piccolo“ od dne 19. o. mj. čitamo naime pod naslovom:

„Istarska saborska kriza — jedna konferenca talijanske većine“, koliko sledi: „Jučer sastao se je u Poreču klub talijanske većine na zemaljskom saboru Istre, da vieda o saborskoj krizi.“

Zemaljski kapetan dr. Rizzi izvesti o tom kako je na poziv vlade izmienio nedavno mnenja sa ministrom predsjednikom barunom Beck-om i sa ministrom unutarnjih posala barunom Bienerthom u pogledu svoje ostavke.

Klub većine uzeo je do znanja priobćenja zemaljskog kapetana.

Tako navedeni list.

Sada se pita: je li g. Rizzi zbilja vratio carskoj vladi čast zemaljskog kapetana odlučnom nakanom, da svoju ostavku neće natrag povući ako vlada ne zadovolji spomenutim željicama talijanske saborske većine? Je li carska vlada tu tobožnju ostavku smatrala odlučnim korakom ili samo grožnjom g. Rizzia-a? Ili je odigrana tim puka komedija zasnovana sporazumno sa carskom vladom i sa g. Rizzia-om, da se zaslijepi prostodu?

Bilo jedno il drugo, svakako odigrana je komedija, nedostojna ozbiljnih i trieznih muzeva. Izmedju redaka izvještaja gosp. Rizzia-a dade se čitati, da je on ostavku natrag povukao i da se je sa carskom vladom u Beču nagodio. Drugo je pitanje pod kojimi uvjeti i na čiji račun?

Nismo prorocel, al bi se okladili, da je carska vlada opet popustila talijanskoj saborskoj većini i da je ponovno bacila u nezaisitnu torbu talijanske saborske većine koju od naših narodnih pravica samo da razmaženu gospodu umiri i da nasiti vuka iz naše očvarnice.

Ali toj nečistoj igri valja da bude jednom već konac, jer i najbolja igra konačno mora svakomu dosaditi.

Naši će budući državni zastupnici imati medju ostalim dužnostim i tu, da bečkoj vladi odlučno pokažu zube i da njoj jorno i otvoreno kažu kako je naš narod u Istri sit te nedostojne igre, koju ona proizvadjna pomoću njezinih Benjamina u ovih južnih stranah u obće, napose pako u Istri.

Ni buduća slavenska većina u carevinskom viedu nebi imala ni časka trpiti postojeće nezdrave i nenaravske odnose u našem Primorju, gdje je slavenska većina pučanstva, pod pokroviteljem carske vlade, izručena na milost i nemilost obiestnoj, prpočnoj i razmaženoj talijanskoj manjini.

Poslanica presvj. biskupa krčkoga. Krasnu poslanicu, što ju je izdao u oči izbora za car. viedu na svećenstvo i vjernike svoje biskupije presvjelti biskup krčki Anton, čitali su gospoda svećenici nedjelju, dne 14. t. mj. u svih crkvah one biskupije. Poslanica djeluje jako dobro. Ljudi ju posve dobro shvaćaju. Biskup želi za zastupnika čovjeka kršćanina, koj će se u borbi proti kršćansko-katoličkoj vjori i njezinim ustanovam postaviti u red onih, koji će se boriti za kršćansko-katoličku crkvu i njezine ustanove. Tim se biskup neizravno izriče proti kamorri, proti lažiliberanoj kandidati talijanskoj, i proti njezinom kandidatu dr. u Ettore Costantini. Ima mjesta u poslanici, kojimi to i izravno čini. Medju kršćanskimi izbornici nejma sto tražiti kandidata kamorre, kandidat lažiliberalne stranke dr. Ettore Costantini. Najmanje ima sto tražiti taj kandidat, Taljan „puro sangue“ dr. Ettore Costantini, medju kršćanskimi izbornici hrvatskoga jezika i hrvatsko krvi. A oni od njega nejmuju ništa dobra očekivati.

O poslanici biskupovoj govorimo na drugom mjestu.

Natječnj na mjesto poljedolaskog tolnika. Zemaljski odbor u Poreču raspisuje natječnj na mjesto učitelja poljedlasko-tehničke struke kod gospodarskog zavoda u Poreču. Mjesto će se podieliti privremeno. S njim je skopčana godišnja plaća od 3200 K.

Molitelj valja, da je sposoban za te-

ratičko i praktično pružavanje u školi, da bude mogao sa drugovima uređivati poljodjelski list i da bude vratio službu putujućeg učitelja poljodjelstva uz redovitu odplatu troškova itd.

Molbe treba predložiti zem. odboru najdulje do 15. maja o g. sa dokazi o sposobnosti, svjedočbom o dovršenju višoj gospodarskoj školi, u dobi, pripadnosti, zdravlju itd. Mjesto će nastupiti na prvi sljedećeg mjeseca po imenovanju.

Suvišno je ni spominjati da zemaljski odbor ne traži poznanja drugog zemaljskog t. j. hrvatskog ili slovenskog jezika, što bi mu valjda samo škodilo kad bi ga poznao!

Tajna u osamljenom dvorcu, pripovijest, napisao Fortune du Boisgobey. Među mnogobrojnim djelima ovoga pisca, koji uživa u Francuskoj lijep glas kao pripovjedač, ističe se „Tajna u osamljenom dvorcu“. Preporučamo ovu pripovijest, koja je izašla nakladom knjižare L. Hartmana (St. Kugli), te se može dobiti u svim hrvatskim knjižarama. Cijena 60 filira.

Frantina i Jurina.

Fr. Si čul Jurino da će Premanturci brzo dobit mladoga kapelanića, kako ajuntanta njihovom plovau, zač da je plovanija prevetlika.

Jur. Čul sam, čul, da je već na putu. Nu varamente, da je g. plovau vaik na

to batli, da bi dobit sostituta, ki bi mu pomagao u njegovom teškom poslu. E pa vidiš, intanto će dobit zač je vojnik batli, zač, moj dragi Jure, ki batli mu se i odpre. — govori nab stari proverbij.

Jur. To će bit dobro i za Banjolce i za Vinkurance, kad budu Premanturci dobili kapelanića.

Pogledajte moju obratku samo, Ahopum sam, vra, ik malusah samo, Kivrao nubi nitke, ali istina je pravu, Da nagarar svi Kathreiner, Anupgera to sladna kava.

Prava samo u latornim omotima sa imenom Kathreiner.

Zrnata kava, pošto uzrokuje ne treba ju piti bez primjese Kathreiner-Kneipova sladna kava.

Ona se je iskazala svojom vrijetkom kao najdijeljeni i najzdraviji napitak, pa pošto je umijetja i lakko probaviva, najtoplije se preporučuje.

Djeca bi se još samo morala posvema na Kathreiner priučiti.

Krèmarima!

Upravo su doštampane „10 zapovjedi krèmara“, koje se mogu dobiti jedino u narodnoj tiskari Laginja i dr. - Pula Via Giulia, r.

HYDROPATIČKO LJEČILIŠTE U SAMOBORU

u blizini glavnog grada Zagreba, u prekrasnom šumovitom gorskom kraju, na podnožju okičke gore.

Narita liječenja. Kompletno najmodernije uređenje za hidro- i elektro-terapiju sa hidro-električnim kupeljima. Kupelji s umjerenom kišnom, vrućim uzduhom, parom kupelji, medicinske kupelji i liječenje fangom; masaža gimnastika, terraintura, kneipovanje, sunčanje i kračenje.

Liječe se: Bolesti živčanog sustava: neurasthenija, hysterija, hypochondrija, neuralgija, migrena, chorea, bezanica, klijeniti, svekoliko bolesti centralnog živčanog sustava, napose kišna (izuzv duševne bolesti). Bolesti dišata, akutni i kronični bronhijalni katarrti, katarrti dušnika i grkljana, bolesti nosa i porebrice, asthima i emphysem.

Nadalje: neuredno ispražnjivanje, haemorhoidi, kronički proljevi, nervozna dyspepsija, slabokrvnost, bledica, tušilo, diabetes mellitus, ulosi, rheumatizam, griješke srca i arterioschroza; bolesti ženske: neuredna menstruacija, bijeli cvijet, upale i promjena položaja materice.

Stanovi i opskrba uređeni su u posebnom penzionu s najvećim komforom, te sa svim udobnostima. Postoji obična, vegetabilna hrana i hrana za diaboliče.

Liječnik: Dr. Mijo Juratović.

U mjestu je pošta, brzovoz i željeznička stanica.

Potanje obavijesti daje „Uprava liječilišta u Samoboru“, trg Leopolda Salvatora br. 18.

SOJ K SVOME

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, poštovanom avećenstvu, crkvama, bratovštinama svoju krasno uređenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrsne, a od mnogih priznate u svim veličinama svijeće od pravog pèelinjeg voska kao i finog crkv. tamjana.

Prodajem dobra i sveža — po zdravlje — korisna meda Klj. po K 1-20.

Kupujem uz dobru cijenu u svim količicama žutog voska.

Svaku i najmanju naruču p. n. mušterija obavijam najspretnije, kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem

Vladimir Kulić, Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967. Telefon br. 45-22.

Ist elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reume, astma (težak dišanja), neuspavanja, zulenja u shu, neurasthenija, glavobolje (glavni), kucanja srca, zubobolja, svježave slabosti, studen ruku i nogu, padavice (epilepsije), mekranja postelje, usjnosti, nesvjetlosti, naglošasti, držanja na tielu, influenca skopčano sa bolešću hrta, bledila (malokrvnosti), želudačnih grčeva, beznočnosti, lechiasa, punokrvnosti, svih udnih grčeva, nepochoendrie, lilesnih grčeva, hèmorrhoida, kao i kod sveobće slabosti itd. služi kao nenadkriljivo sredstvo, pošto elektro-magnetičnu struju ciljem čovječnim tielom djeluje, čime se rečene bolesti u najkraćem vremenu izliete.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tiela upotrebljuju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz tielo prolazi, dođim naprotiv tomu struju elektro-magnetičnog križa ili zviezda R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na tielo djeluje, što svakako bržim izlietenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izliete su sa mojim strojem posve! Od izlieteih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izražene zahvale kao i od odličnijih slojeva izdane svjedočbe i priznanice iz sviju strana svieta pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stoje svatkom u svako doba na vid. **GDJE NIJE DAN LIK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUSATI MOJ STROJ**, jer je to sigurno sredstvo protiv gore navedenim bolestima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi bio izlieten najdulje u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozornjem osobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dođim, moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zviezda R. B. br. 86967 osobito se hvali i uživa vanrednu dopadnost poradi svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabiti se kod ostarijih 20 godli, kroničnih bolesnih.

Doplivanje i narube obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Pouzećem ili ako se novac unapred posalje, razaslije glavna prodavaona za tu i inozemstvo:

ALBERT MÜLLER, Budimpešta, V., Vadaaz-ulica 49/A, Kalman ulica ugao.

Odlikovana svijećarna na paru Gorica - ulica Sv. Antona

J. KOPAC

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnomo občinstvu svijeće iz prijesnoga pèelnoga voska kg. po K 5.—. Za prijesnost jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva, vošteni svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

Svoj K SVOMU!

Marko Zović, krojački majstor u Pazinu

preporuča

upravo prispijelo moderno sukno za proljeće i ljeto iz tvornice svjetskoga glasa. — Izradba po najnovijem kroju, a cijene umjerene. — Preuzima radnje za veleč. svećenstvo. Gotova odieła vazda na skladištu.

Imade na prodaju šivaće strojeve za krojače, postolare i slične obrtnike iz nagradjene tvornice. Sastavni dteiovi iz najbolje oejeli. Jamstvo 8 godina. — Cijene su od K 60.— do K 260.—

Po c. i kr. namjestničtvu u Trstu

OVLAŠTENA AGENCIJA ZA PUTOVANJA

„ILYRIA“ na Kantridi kraj Rieke.

Udaljeno od Riečkog kolodvora s električnim tramvajem 8 časaka.

PRODAJA PUTNIH KARATA za AMERIKU, AFRIKU, AZIJU, AUSTRALIJU I KANADU. o o

Pisma i brzojavke šalje se na adresu: „ILYRIA“, RIEKA - FIUME.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadrućnih dteiova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to plaća od istoga 4 1/2%, čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 2000 K ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz, uz odkaz od 3 dana.

Zajmovo (posuđe) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i sadućnice na garancijni.

Uredovni sati svaki dan od 9—za sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdana osim Julija i augusta mjeseca od 9—za prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.